

Kommentar. Regeringen sætter glemsomheden i system, hvis den lukker Dansk Center for Holocaust- og Folkedrabsstudier.

Af Ulrik Høy

Politisk Alzheimer

BLANDT de mange råd, nævn og centre, der trues af nedlæggelse, er også Dansk Center for Holocaust og Folkedrabsstudier. Det blev oprettet i 1999, det beskæftiger en 17-18 forskere, de fleste historikere, og et tilsvarende antal studentermedhjælpere og kontorphersonale. Ifølge Finansloven fra den ny VK-regering skal centerets budget beskæres fra 9,5 millioner til 2,5 millioner, og det er reelt det samme som en lukning. Man kan ikke drive forskning på den konto, så centeret har fået silkesnoren. Det er realiteten. Et sted i det uvisse svæver et beløb på 5 millioner, det kan centret overleve på, sådan da, men det er som sagt uvist. Realiteten hedder lukning, og man kan så spørge til visdommen i regeringens disposition.

Den er der ikke, naturligvis ikke, med mindre man finder det klogt at beskære nationens erindring og samvittighed. Hvad hensigten er ud over at overføre penge fra det ene område til det andet, ja det kan man også spørge til, og måske der ingen hensigter er. Grønthøsteren har talt, det er gået stærkt, det er præget af tilfældighed, og tilfældigheder rammer i flæng.

Er man til motivforskning ligner det en ikke specielt kærlig hilsen fra den ene regering til den anden. Regeringen Poul Nyrup Rasmussen stod fadder til centeret, den dynamiske CD-politiker Peter Duetofte gjorde en ihærdig indsats, og det er åbenbart vand under broen. Den ny VK-regering føler sig ikke forpligtet, og det kunne være et motiv, om end af den slags man nødig lufter i fuld offentlighed. Et motiv mere kunne være den herostratisk berømte Holocaust-konference i Stockholm, der udmøntedes i stormløbet mod den ny østrigske regering og det var rigtignok en uskøn forestilling. Et traumatisk kapitel i Europas historie blev her brugt i politiserende øjemed, så det kan også spille ind.

Vi ved det ikke, det er gætteværk, for sagen har ikke være drøftet, overhovedet ikke. Den er der bare – som en kniv i budgettet – og skærer den kniv igennem, ja, så forsvinder centeret og dermed også et kvalificeret hjemsted for nationens erindring og samvittighed. Det er ærgerligt, det er mere end ærgerligt, det er en slags politisk Alzheimer, en form for selvpåført hukommelsestab, og hvad glemmer man så?

Man glemmer en af de fineste stunder i Danmarkshistorien, og man glemmer den med overlæg. "Oktober 43" er et begreb, og selvfølgelig husker de ældre. De yngre gør det ikke, ikke nødvendigvis, skønt det nok er erindring værd. I oktober 1943 blev 7.000 jødiske medborgere reddet ud af det tyskbesatte Danmark, og det skete ved forenede anstrengelser. Danskere fra alle samfundslag tog del i denne aktion, der bragte tusinder af landsmænd frelst til det neutrale Sverige. Mirakuløst. Det var en skæbnestund, hvor held og improvisation gik op i en højere enhed med hjælpsomhed og civilcourage.

Det kan der forskes i, og det er der forsket meget i. Sidste år afholdt Holocaust-centeret en konference om emnet, men slutfacit var det samme. Redningen af de danske jøder er en stjernestund i Danmarkshistorien, og selvfølgelig var der mindre klædelige sider. Det bringer forskningen frem i dagens lys, det er dens opgave og mandat, men "Oktober 43" glemmer vi ikke. Med mindre, naturligvis, man sætter sig

for at glemme og ligefrem sætter glemsomheden i system.

Nej-Nej, Dansk Center for Holocaust og Folkedrabsstudier stryger ikke historien med hårene, det er ingen mindcentral til udbredelse af Godt Nyt om Danmark, det er et center, der fortæller historien ærligt og redeligt og taget det hele med. Det er så nationens lykke, at der var mennesker før os, der gjorde det fornødne, og bør det ikke ihukømmes? Det er en del af vores selvforståelse og som sådan et vigtigt fundament for viden, identitet og forskning den dag i dag.

Jeg bilder mig ind, at med det in mente står vi godt rustet til at møde de skyggesider, der uundgåeligt er der, her tænker jeg på de mindre pyntelige sider af dansk flygtningepolitik fra 1933-40. Vi skal have det hele med, rub og stub, uden at stikke noget under stolen, og her er eksistensen af et seriøst arbejdende center den bedste garanti for, at vi kommer ud i hjørnerne, bag om myterne og de letkøbte sandheder.

Det er kernen i Dansk Center for Holocaust og Folkedrabsstudier, og hvis centeret ikke fandtes, ja, så måtte det opfindes, gerne af en borgerlig regering med hjertet på rette sted og hukommelsen intakt. Danmark taler med særlig autoritet her, det har vores forfædre være så forsynlige at sørge for, og skulle regeringer i Kina, Rusland og Tyrkiet blive fornærmede over det, så kan vi med sindsro henvise til dem før os. Hvis, såfremt, ifald de altså findes.

Denne artikel blev bragt i *Weekendavisen* den 1. februar 2000.